

השבת

רבי נחמן מברסלב

טוב להגיד ולשיר

נְ נַחְמָ נְחָמְנָ מְאוּמָן

לזכות לכל הישועות

שמע ישראל אתם קרבים ...

[מספר לקוטי הלכות, הלכות גילוח - ג', ט']

וזהו שמע ישראל וכו' בזכות שמע ישראל לבד. היינו זכות וכח האמונה הקדושה בזה לבד אתם יכולים להתקרב למלחמה בגשמיות וברוחניות. כי מאחר שאתם חזקים באמונתו יתברך, שוב אין לכם להתירא כלל משום מלחמה שבעולם.

וזהו אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם. אל תראו משעטת סוסים ושפעת הקלגסים וקול הקרבנות. היינו ענייני תכסיסי מלחמה שעושין השונאים להפחיד ולאיים על שכנגדם.

וכל הבחינות הללו יש במלחמת היצר הרע. והוא ידוע למי שהתחיל ליכנוס קצת בעבודת ה' ובמלחמת היצר הרע, אפילו אדם פשוט לגמרי, כי דרך הבעל דבר והסטרא אחרא לאיים ולהפחיד על האדם מאד מאד. ולהכביד עליו עבודתו יתברך מאד מאד. ומחמת זה נמנעו רבים מלהתחיל ליכנוס בעבודתו יתברך, מחמת האינזים והכבדות הללו וכיוצא בהם.

וזה בחינת שעטת סוסים ושפעת הקלגסים וקול הקרבנות וכו'. אבל העיקר בעבודת ה' שלא יתפחד האדם כלל, וכמו שכתב רבינו ז"ל, שבעולם הזה האדם צריך לעבור על גרש צר מאד, והעיקר הוא שלא יתפחד האדם כלל. ועיקר ההתחזקות לעבור על הגשר צר בשלום בלי פחד הוא האמונה הקדושה כנ"ל, בחינת שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה, בזכות שמע ישראל היינו אמונה כנ"ל. ושוב אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תערצו ואל תחפזו מפניהם כי ה' אלקיכם ההולך עמכם להושיע אתכם וכו' כנ"ל.

וזהו ה' לי לא אירא וכו' (תהלים כ"ז) היינו כנ"ל. כמו שכתוב ה' לי. דהיינו שאני מאמין בהשם יתברך באמונה שלמה וה' עמדי תמיד כי מלא כל הארץ כבודו. שוב לא אירא מה יעשה לי אדם כנ"ל. כי מאחר שיש להאדם אמונה חזקה, בודאי ינצח כל המלחמות וסוף כל סוף אשוב להשם יתברך באמת, בחינת זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל כנ"ל.

סיפור

[מספר שיחות הר"ן - אות רל"ב]

שמעתי מפי אחד מאנשי שלומנו, שכמה פעמים נכנס אליו (לרבינו ז"ל), ורצה לדבר עמו, ולא היה יכול לפתוח פיו לדבר

לפניו מה שבלבו; ופעם אחת היה עומד ומשמשו, והיה בדעתו לדבר עמו מיד, אבל לא היה יכול לפתוח פיו כלל. ואחר כך, צוה רבינו זכרונו לברכה, שיושיט לו מנעליו לנעלם לכבוד שבת, כי היה אז אחר יציאה מהמרחץ בערב שבת; ואז, בעת שהושיט לו מנעליו, ענה רבינו זכרונו לברכה, מעצמו ואמר לו: תרגיל עצמך לדבר לפני השם יתברך, ואז תוכל אחר כך לדבר עמי גם כן.

אחר כך, בעת שזכה לדבר עמו, אז כשנכנס אליו ורצה גם כן לדבר, והיה קשה עליו מאד לדבר, ענה רבינו זכרונו לברכה, ואמר: גיבור אחד חגר מותניו לכבוש חומה חזקה, ואחר כך כשבא אל השער, היה ארוג על השער מטוה מקורי עכביש שסתם השער. וכי יש שטות מזה שיהיה חוזר ממלחמתו מחמת הסתימה

של הקורי עכביש?! (והנמשל מובן). ואחר כך, אמר לו: העיקר הוא הדיבור שעל ידי הדיבור יכולין לכבוש הכל ולנצח כל המלחמות. ואמר: אף על פי שיוכלין להתבודד במחשבה, אבל העיקר הוא הדיבור; ומבואר הנמשל ממילא לענין מה שקשה על האדם לדבר לפני השם יתברך או לפני הצדיקים האמתיים מה שבלבו, וכל זה מחמת בושה וכבדות שלו, שאין לו עזות דקדושה, בודאי הוא שטות גדול, כי הלא הוא רוצה לכבוש בדבורו מלחמה חזקה שהוא מלחמת היצר, ועכשיו כשהוא סמוך לדבר, ולכבוש ולשבר חומות ולפתוח שערים על ידי הדיבור, ובשביל מניעה קלה מחלישות דעתו וכיוצא, ימנע, חס ושלים, מלדבר! כי הלא המניעה הזאת נחשבת לסתימה של קורי עכביש כנגד החומות שרוצה לשבור בדבורו.

גם סיפר לי האיש הנ"ל, שרבינו צוה לו שיהיה לו התבודדות שתי שעות ביום, שעה אחת שילך וישתוקק ויכין עצמו לדבר, ויערוך לבו לכך, אחר כך ידבר שעה אחת.

צדיק

[מספר אוצר היראה - צדיק - קכ"ב]

עיקר השלום זוכין על ידי בחינת הדרת פנים (כמבואר בפנים), שזה בחינת ההדרת פנים של האדם בחיים חיותו על ידי הנשמה שמחיה אותו. והתקשרות הנשמה בהגוף הוא בחינת שלום. ועל כן, לאחר שמת ונסתלק, אזי פניו מוריקות, שזה בחינת ההפך מהדרת פנים.

אבל, על ידי שזוכין לחזור ולהמשיך הארת הנשמה בהגוף, גם לאחר הסתלקותו, על ידי זה חוזר ומאיר פני הנפטר, אפילו לאחר ההסתלקות, בבחינת ואהביו כצאת השמש בגבורתו.

נמצא שהצדיקים, שנקראים חיים גם במיתתם, הם זוכים להארת פנים גם לאחר הסתלקותם. ועל ידי שמתאבלין ומספידין עליהם, וכן על ידי שבאין על קבריהם להתפלל שם בזכותם, על ידי זה ממשיכין ביותר הארת נשמתם הקדושה בהגוף כנ"ל.

על כן, על ידי זה, נתרבה ונתגדל הדרת פניהם ביותר, שעל ידי זה זוכין להמשיך שלום ביותר, שהשלום הזה הוא רפואה גדולה לכל הדברים לחולי הנפש ולחולי הגוף, ועל ידי זה ממשיכין כל העולם לעבודתו יתברך, ומחזירין אותם בתשובה.

חיי מוהר"ן

[מספר חיי מוהר"ן - מעלת המתקדבים אליו, ש"ז]

אמר: אני יכול לעשות מכולם צדיקים גמורים נוראים, אבל מה יהיה אם כן, יעבוד השם יתברך בעצמו את עצמו (כלומר שרצונו הוא שאנחנו בעצמנו נתייגע בכחו ועצותיו הקדושים להשיג עבודת השם. אבל לא שהוא יתן הכל לגמרי). וכן שמעתי עוד בכמה לשונות שאמר, אני יכול לתן יראה להאדם עד שיצא מחייו ויתבטל במציאות.

ופעם אחת, ביקש מאותו אחד מאנשי שלומנו הרבה בענין זה, שיתן לו יראה. [כמדומה לי הכותב שזה היה ר' שמעון המשמש שלו (מכת"י)] ודבר עמו רבינו זכרונו לברכה דברים כעין הנ"ל שבודאי יכול לתן [לן] יראה עצומה, רק שאין זה תכלית, כי אם כן יתבטל במציאות. והאיש הנ"ל היה משתוקק, אף על פי כן שיאיר עליו יראה עצומה, ואחר כך יצא האיש מלפניו ונפל עליו יראה עצומה

ארץ ישראל

(מספר אוצר היראה - ארץ ישראל - ל')

עיקר שלמות הזכרון דקדושה, שהוא לזכור תמיד היטב בהשם יתברך ובעלמא דאתי בכלליות, ולהבין ולשום לבו היטב להרמוזים הקדושים שמרמוז השם יתברך להאדם בכל מחשבה דיבור ומעשה לפי האדם והמקום והזמן, להתקרב אליו יתברך, שזה בחינת הזכרון הנ"ל בפרטיות; כל זה זוכין בשלמות בארץ ישראל שמקבלת קדושתה מהבית המקדש, ששם תכלית שלמות הזכרון הנ"ל.

מכתב

(מספר אָבִי הַנְּחֵל ב' - מכתב רכ"ג)

אור הצדיק האמת הוא צומח וגדל תמיד, בכל יום ויום, בכל דור ודור, ואינו עומד כלל על מדרגה אחת; רק הוא צץ ופורח ועולה מדרגה לדרגה, ומוציא פרח ויוצא פרח, ויצץ ציץ, עד שסוף סוף יתגלה האמת לעיני כל באי עולם, וידעו כולם את ה'.

ועיקר שלמות התגלות אור הצדיק האמת בכל העולם, יהיה נגמר על ידי מלך המשיח, ועל ידי זה יוציא כולם משטות וטעות של חכמות חיצוניות וכפירות, ועל ידי זה יבטל כח היצר הרע, הנמשכים ויונקים מאמונות של שקר והבל הבלים [שכל יניקתם מאמונות של שקר והבל].

על ארץ ישראל

אומן:
ראש השנה:
אצל הראש בני ישראל:

אפר רבינו זכרוננו לברכה:
הראש השנה שלי, עולה על הכל. ופלא אצלי, פאחר שהפקורבים שלי פאפנינים לי, לצה לא יזהרו כל האנשים הפקורבין אלי, שיהיו כולם על ראש השנה, איש לא יעדר? כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה!
וזהויר לעשות כבוד, שכל פי שסור אל פשפענתו ופקורב אליו, יהיה על ראש השנה אצלי. לא יחסר איש וכן הוא נוהג לדורות: הראש השנה שלי, הוא חידושי גדול, וה' יתברך יודע שאין הדבר הזה ביוזמה פאבותי. רק ה' יתברך נתן לי זאת בפנתנה, שאני יודע פהו ראש השנה, לא פבעיא, אתם כולכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפילו כל העולם כולו, תלוי בראש השנה שלי.

להנפש שהרג את הנפש ומסר אותה בכף אויביה! ועל-ידי-זה נתמעט הפרנסה, ומעט הפרנסה צריכין להמשיך בטרחא ויגיעה גדולה.

ועל-ידי שוחטים אלו נכנע הנפש לגבי הגוף והחומר, ומתגברים תאוות הגוף וכו'. אבל על-ידי שוחטים הגונים, מעלין את הנפש, ונכנע ונתבטל הגוף והחומר, בחינת בהמה וסכלות וחושך, בחינת מיתה ושכחה ודין, בחינת חכמות חיצוניות, ונתעלה הנפש והצורה, בחינת אדם וחכמה ואור וחיים וזכרון וחסד, בחינת חכמת התורה, ועל ידי זה נמשך פרנסה בשפע גדול כנ"ל.

● כשישראל שומרין את עצמן מטרפות, על ידי זה יש להם פרנסה.

תפילה

(מספר לקוטי תפילות א', תפילה ל"ז)

ותשמרנו ותצילנו ברחמיך הרבים ממאכלות אסורות, ולא יבא לתוך פינו ה'.

שום דבר האסור לנו, ולא נכשל לעולם בנבלות וטרפות, אפילו בשוגג ובאונס. ותציל אותנו ברחמיך, משוחטים שאינם הגונים, ותפריש אותנו ותבדיל אותנו מכל מיני נבלות וטרפות דאורייתא ודרבנן. ותזמין לנו ברחמיך תמיד שוחטים הגונים וכשרים ותהיה עמהם תמיד, ותשמור אותם ואותנו שלא יכשלו עמך ישראל על ידם לעולם בנבלות וטרפות, חס ושלוש; ותעזור להשוחטים שייכונו תמיד היטב בברכת השחיטה, באופן שיוזכו להעלות הנפש המלבש בהחי, מחי למדבר, עד שיעלו כל הנפשות העשוקות המגולגלים בחיות ועופות ובהמות אל השכינה, ויהיה נעשה יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידם, ונזכה שיהיה נמשך על ידי זה עלינו שפע טובה וברכה ורחמים וחיים ושלוש, ונזכה לפרנסה טובה בכבוד בלי שום יגיעה וטרחא וטרדא כלל.

אבינו שבשמים, גומל לחייבים טובות, גומל חסדים טובים, אתה יודע שאין בנו כח לשמור עצמנו משוחטים שאינם הגונים, המצויים עכשיו הרבה מאד, ואין מי שיעמוד בעדנו וישתדל בתיקון נפשותינו, ויציל אותנו מפגם השוחטים שאינם הגונים הגורמים מה שגורמים, רחמנא ליצלן.

יש עניין שנתהפך הכל לטובה

ומופלגת מאד, והתחיל לצעוק להשם יתברך בקולות משונות מה שלא היה רגיל בכך עד שמעט יצא מחיותו, ונמשך כך עד למחרתו.

ולמחרת נכנס אצלו ושאל אותו רבינו זכרוננו לברכה אם הגיע אליו יראה השיב לו האיש הנ"ל שוב איני רוצה בזה, ובקש מאתו שיקח ממנו זאת וחזר ולקח ממנו ושב לקדמותו.

וכן אמר לאחד: אם הייתי מעביר ידי על עיניך היית רואה גדולות ונפלאות אבל איני רוצה בזה רק שאתה בעצמך תיגע בעבודת השם עד שתזכה למה שתזכה. וכן אמר לי פעם אחת בענין זה אם היה השם יתברך בעצמו רוצה, שהוא יתברך בעצמו יעבוד את עצמו, אם כן לא היה צריך אותך. (כלומר שהצדיק יכול להמשיך רצון השם יתברך שיעזרהו בעבודתו, אף על פי שעשה מה שעשה, וראוי לרחקו, אף על פי כן יכול הצדיק לעורר רחמי השם יתברך עליו שיקרבהו לעבודתו אבל לא שהשם יתברך יעשה הכל בעצמו).

גם אמר לי אתה בלעדי אינך יכול לעשות (היינו שאיני יכול לעשות ולעסוק בעבודת השם בלעדי כחו ועצותיו) אבל אני בלעדיך גם כן איני יכול לעשות כלל. (כלומר לעשות לי טובה כל זמן שלא אשתדל בעצמי לקבלה, כי מה שאני צריך לעשות הוא בעצמו אינו יכול לעשות הכל בלעדי, אף על פי שבאמת הכל ממנו).

עצות

(מספר לקוטי עצות - מוזן ופרנסה - כ"ג-כ"ד)

● עיקר חסרון הפרנסה שנתמעט בדורות הללו, אין זה אלא על ידי השוחטים שאינם מהגונים. כי יש שוחט הגון מאכיל ומפרנס לישראל, והוא מעלה את הנפש החי המגלגל, על ידי הברכה שהוא מברך על השחיטה.

אבל כשהשוחט אינו הגון, ואפילו בשעת הברכה חושב מחשבת פגול ואינו שם בשעת הברכה, אזי כשעומד עם החליף לשחוט את החי הוא עומד כרוצח נפשות, ויש צער להנפש החי וצועקת בקול מר, כי אינו מעלה את הנפש המגלגל, ואדרבא הוא מוריד את הנפש ממעלתה, ואין לה מנוח לכף רגלה. אוי לו להשוחט הזה! אוי